Voortgangscommissie

Sint Maarten

Eenentwintigste rapportage aan het ministerieel overleg over de periode

1 oktober 2015 – 1 januari 2016

De Voortgangscommissie:

N. Schoof, voorzitter,
Mr. M. Marijnen, lid,
Vacature, lid van Sint Maarten
Mr G.J. Stortelers en A.T. Rey, secretariaat

februari 2016

Inhoudsopgave

Bijlagen:

- Brief van de commissie aan minister Plasterk dd. 11 februari 2016
- Uitvoeringsrapportages van KPSM, gevangenis PB en landsrecherche

Algemeen

De voortgangscommissie van Sint Maarten biedt u hierbij de eenentwintigste voortgangsrapportage aan over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten in het vierde kwartaal van 2015.

Ook over dit kwartaal heeft de commissie bij de politie en vooral de gevangenis geen of nauwelijks voortgang kunnen constateren. Wel kan de commissie het ministerieel overleg adviseren het plan van aanpak van de landsrecherche als uitgevoerd te beschouwen.
In deze verslagperiode was er een regeringswissel, waarbij de post van justitie werd waargenomen door de minister van financien. Kort voor het werkbezoek trad de nieuwe minister van Justitie aan.
Op het moment van de aanvang van het werkbezoek waren wederom geen uitvoeringsrapportages voorhanden. Deze werden tijdens het bezoek overhandigd.

Bezetting commissie
In de vorige rapportage werd melding gemaakt van de op handen zijnde benoeming van het Sint Maartense lid van de commissie. Achteraf bleek dat de benoeming een voorwaardelijk karakter had, hetgeen voor het kandidaat lid aanleiding was om zich formeel terug te trekken. De commissie is hierover bijzonder teleurgesteld ook over de kennelijk onduidelijke besluitvorming in de rijksministerraad die de aanleiding vormde voor het terugtrekken van de kandidaat. Per saldo heeft de commissie nog steeds geen Sint Maartense deelname sinds het vertrek van het Sint Maartense lid in december 2014. In het gesprek met de nieuwe minister president drong de commissie aan op spoed bij de voordacht van een nieuwe kandidaat. De minister president gaf aan dat hij het belang van Sint Maartense deelname onderschrijft en dat hij aan een voordracht hoge prioriteit geeft.

Tijdens het werkbezoek, dat plaatsvond van maandag 1 tot en met woensdag 3 februari 2016 werd gesproken met de gouverneur, de minister-president, de ministers van justitie en financien en met de korpschef van politie. Bij de gevangenis werd gesproken met de waarnemend directeur en werd een korte rondleiding gehouden om de resultaten van de renovatie te aanschouwen. Voorts werd gesproken met de hoofdofficier van justitie en het Sint Maartens lid van de Raad van de Rechtshandhaving.

Politieke situatie
Tijdens de verslagperiode trad een nieuwe regering aan waarbij de post justitie tijdelijk werd waargenomen door de minister van Financien. Enkele dagen voor het werkbezoek van de commissie werd de nieuwe minister van Justitie beëdigd.

IN het gesprek met de minister-president en de minister van financien heeft de commissie nadrukkelijk gesteld dat de uitvoering van de plannen van aanpak niet alleen een kwestie is van middelen, of het gebrek daaraan, maar ook van ambitie, leiding en kwaliteit. De commissie heeft begrip voor het feit dat er nieuwe ministers zijn en de korte politieke horizon van rond 8 maanden van dit kabinet. Dat neemt echter niet weg dat structurele maatregelen moeten worden genomen om de plannen van aanpak te blijven ontwikkelen en uit te voeren.

Formalisering

De commissie heeft er bij de nieuwe minister van justitie op aangedrongen het formatieplan, de functieboeken etc van de Landsrecherche, de gevangenis en de politie zo spoedig als mogelijk vast te stellen. Ook bepleit de commissie documenten waarover overeenstemming bestaat niet te laten wachten op de afronding van de documenten van andere diensten. In het bijzonder gaat het om de landsrecherche waarvan de stukken gereed zijn en vastgesteld zouden kunnen worden.

De commissie heeft aan de interim minister van Justitie een aanvullend advies gezonden over het geactualiseerd inrichtingsplan. Waar eerst het advies voor de politieorganisatie negatief was kon nu een posititef advies, zij het met enkele kanttekeningen, worden afgegeven. Een verzoek om advies van de minister over zijn voornemen de sterkte van de politie voorlopig te maximeren op 275 werd wederom niet ontvangen.
Nu het geactualiseerde inrichtings plan van een positief advies is voorzien kan de commissie het ministerieel overleg adviseren dit plan te bekrachtigen waardoor het plan van aanpak is gewijzigd en dit plan leidend is voor de uitvoering.
De commissie dringt erop aan met spoed in het kader van het GOA overleg te hebben met de vakbonden, zodat het gewijzigde formatieplan en de functieboeken geformaliseerd kunnen worden.

Financiering
Met de minister van financien is gesproken over de financiering van de uitbreiding van het personeelsbestand van de justitiediensten en de opleidingen. Duidelijk is dat de minister geen ruimte ziet voor personeelsuitbreiding bij met name de politie, omdat ruimte op zijn begroting ontbreekt. Zelfs bestaande vacatures worden niet opgevuld, waardoor de feitelijke formatie bij de politie in een half jaar tijd met ca 30 personen is teruggelopen. De vorige minister van justitie heeft dit ook in het ministerieel overleg gemeld. Van enig concreet besluit om de formatie van de politie in 4 á 5 jaar naar 275 fte te laten groeien is niet gebleken. Voor de gevangenis geldt min of meer hetzelfde: er is geen echte ontwikkeling waarneembaar van het personeelsbestand**.**

Bezoek minister van BZK aan Sint Maarten
Het werkbezoek van de commissie viel deels samen met het bezoek van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Er was kort gelegenheid met elkaar van gedachten te wisselen over de stand van uitvoering van de plannen van aanpak. In het bijzonder heeft de commissie gemeld dat de plannen van aanpak van de politie en de gevangenis in oktober 2016 niet afgerond zullen zijn. De voortgang op belangrijke onderdelen stagneert al geruime tijd. Het voortgaan op de huidige voet zal niet tot afronding van de plannen van aanpak leiden. Een verlenging van de AMvRB in oktober 2016 acht de commissie daarom niet zinvol. Verbetering in die situatie kan alleen gevonden worden als er weer financiële middelen beschikbaar komen en er in een constructieve samenwerking met Nederland externe hulp beschikbaar komt om het gewenste niveau van veiligheid en rechtshandhaving in het Koninkrijk te bereiken. In het overleg is ook de suggestie gedaan om in een

“ambtelijk topoverleg” te komen tot concrete afspraken over een dergelijke samenwerking tussen de beide landen.

Voorts is uitgelegd dat de commissie het intiatief heeft genomen om een kwalititeits- en borgingstraject te starten, waarbij het uitgangspunt is dat de organisaties leren zichzelf te toetsen en te verbeteren vooral in samenwerking met collegadiensten van de andere landen van het koninkrijk. Op verzoek van de minister werd het besprokene in een brief aan hem vervat, die als bijlage bij deze rapportage is gevoegd.

Samenwerking en kwaliteit

De commissie is van mening dat verdere ontwikkeling van de organisaties vooral moet worden bereikt door samenwerking met de diensten van de andere landen in het koninkrijk, waarvan een belangrijk onderdeel kwaliteitstoetsing en borging moet zijn. Daarover heeft de commissie met de ministers en de diensten gesproken tijdens de twee werkbezoeken in de tweede helft van 2015. De rol die de commissie hierbij wil spelen is die van facilitator en aanjager van het proces. Invulling van dat traject zou in 2016 zijn beslag moeten krijgen en uiterlijk in medio 2017 zijn afgerond met een operationeel systeem dat ook op bestuurlijk niveau wordt gedragen.
In het JVO van januari 2016 zijn besluiten genomen die randvoorwaardelijk zijn voor het welslagen van dit traject en de overige samenwerking tussen de diensten.
De voortgangscommissie van Sint Maarten en die van Curacao werken nauw samen om dit met diensten tot een succesvol einde te brengen.

A. Politiekorps Sint Maarten (KPSM)

De korpschef gaf de commissie uitleg over zijn plannen voor de toekomst zoals die in het concept jaarplan zijn verwoord. Het concept jaarplan 2016 is gereed en wordt binnenkort aan de minister van justitie overhandigd. De commissie zal daarvan een kopie ontvangen.
Hij is nog steeds voornemens het plan van aanpak zo goed als mogelijk uit te voeren en is voorstander van meer samenwerking met de andere opsporingsdiensten in en buiten het land Sint Maarten. De commissie heeft met genoegen vernomen van een verbetering van de betrekkingen tussen het KPSM en de andere korpsen, het korps Nationale Politie en het ministerie van VenJ.

In de uitvoeringssrapportage heeft de commissie geen informatie aangetroffen over de huisvesting (leslokalen, schietbaan etc.) en over de deelname van de brandweer aan de gemeenschappelijke meldkamer. Daarover verwacht de commissie in de volgende rapportage de stand van zaken te vernemen.

Kwaliteit en borging

De commissie besprak ook het voornemen om invulling te gaan geven aan het kwaliteits- en borgingstraject. De korpschef gaf aan dat het college van korpschefs hierover reeds met elkaar gesproken heeft en dit traject in 2016 wil gaan uitvoeren in samenwerking met de voortgangscommissie, ook die van Curacao.
Gezamenlijk wordt gekeken naar een conferentie in de maand mei; dan moet worden besproken om welke uitvoeringspunten het gaat en hoe die uitgevoerd kunnen worden. Later in het jaar (indicatief augustus en oktober) kan dan een conferentei met stakeholders erbij worden gehouden gevolgd door een slotconferentie. De voortgangscommissies zullen een faciliterende rol spelen en fungeren als aanjager van dit traject. Zo zal dat ook door de voortgangcommissie van Curacao met de korpschef en zijn staf worden besproken.
Opgemerkt moet worden dat kwaliteit en borging in goede samenwerking kan worden bereikt, doch niet direct leidt tot een toename van de fysieke sterkte van een politiekorps, zoals dat in het bijzonder nodig is voor het KPSM.

Personeel politie

De personele situatie bij de politie blijft uiterst zorgelijk. In 2016 zullen opengevallen plaatsen opgevuld worden maar van groei is geen sprake. Onder deze omstandigheden zal het streven van de korpschef om het overwerk terug te dringen een uiterst moeilijke taak worden.

Stand van zaken uitvoering PvA

In oktober 2016 zal de Samenwerkingsregeling waarborging plannen van aanpak landstaken Curacao en Sint Maarten aflopen. Veel van het plan van aanpak van de politie is wel uitgevoerd, maar op essentiele onderdelen van personeel, opleiding, management en formalisering van de organisatie en definitieve plaatsing van personeel is er nog een lange weg te gaan. De commissie heeft reeds geruime tijd nauwelijks of geen voortgang kunnen constateren op die essentiele onderdelen.

De commissie acht het daarom niet zinvol na oktober 2016 op dezelfde wijze door te gaan en adviseert daarom geen verlenging van de AMvRB. Het instrument raakt uitgewerkt en de oorspronkelijke plannen van de politie dateren van 2009. Zes jaar na de het verkijgen van de landsstatus is het tijd hernieuwd te kijken naar oplossingen voor de problemen waar het korps nu nog mee kampt.
Een momentum is het aantreden van de nieuwe korpschef en belangrijke besluiten van het JVO van januari 2016, die ook perspectief bieden voor het korps van Sint Maarten. Op belangrijke onderdelen is hulp door de minister van Veiligheid en Justitie toegezegd. In het bijzonder het beschikbaar stellen van opleidingscapaciteit is, als het gaat om kwalitatief goede instroom van personeel, zij het op termijn, een belangrijke stap. De commissie heeft vaak aangedrongen op een meerjarige planning voor de instroom van nieuw personeel. Verheugend is dan ook dat een gezamenlijke werkgroep voor het volgende JVO een planning voor de politieopleiding maakt. De commissie juicht dit toe, omdat de oplossing van problemen, ook waar het de uitvoering van het plan van aanpak betreft, veel meer gezocht moet worden in een gezamenlijke aanpak.

Hierbij moet dan niet vergeten worden andere direct betrokken partijen, met een goed Nederlandse woord wel stakeholders genoemd, in een vroeg stadium erbij te betrekken.Toch past hierbij ook een kanttekening, omdat de commissie graag eerder en direct op de hoogte zou willen zijn van besluiten en aanbiedingen van Nederlandse zijde. Deze zijn immers voor de beoordeling van de plannen van aanpak van belang voor de commissie.

B. Gevangenis Point Blanche

Omdat de gevangenisdirecteur uitlandig was sprak de commissie met de waarnemend directeur en enkele stafleden. De directeur was uitlandig en had desgevraagd laten weten geen uitvoeringsrapportage te kunnen produceren wegens gebrek aan arbeidcapaciteit. Gelukkig werd de commissie in de inrichting ontvangen door de waarnemend directeur en enkele staflen, die alsnog een uitvoeringsrapportage overhandigden, welketer plaatse kon worden doorgenomen. Tevens werd tijdens het bezoek een korte rondleiding door de inrichting gehouden, waarbij ook de resultaten van de renovatie in ogenschouw werd genomen.

Personeel
Zoals in de vorige rapportage reeds vermeld blijft de personele situatie onverminderd zeer zorgelijk; vacatures worden niet vervuld wegens het ontbreken van financiele dekking.
In het MT moeten het Unithoofd Correctie en Hoofd Bedrijfsvoering nog bezet worden en wervingsprocedures lopen voor bewaarders/piw'ers en een maatschappelijk werker. Onduidelijk is of het voor de geselecteerden tot een aanstelling zal komen, omdat de financiering daarvoor niet is verzekerd.
Het ontbreken van een adequaat bezet managementteam en daarmee een krachtige leiding laat ruimte om aan de gezagsverhoudingen in de inrichting tornen. Dat is voor een detentie inrichting een hoogst ongewenste zaak.

Integriteitsbeleidsplan
Het concept integriteitsplan ligt al lange tijd ter goedkeuring op het ministerie van justitie. Vaststelling daarvan heeft nog steeds niet plaatsgevonden. De commissie dringt er ook bij de nieuwe minister van Justitie op aan het plan zo spoedig mogelijk vast te stellen en acties die daaruit voortvloeien voor de gevangenis zo snel mogelijk te beginnen.

Stand van zaken PvA
Zolang de personele situatie, kwantitatief en kwalitatief, in de gevangenis niet sterk verbetert, is de verwachting dat de meeste onderwerpen niet voor oktober 2016 zullen zijn afgerond. De commissie verwacht niet dat de gevangenis op eigen kracht tot een adequaat draaiende organisatie kan komen. Tijdelijke deskundige externe ondersteuning is nodig om een positieve ontwikkeling in de inrichting op gang te brengen. Een hernieuwd plan is nodig om met hulp van buiten de organisatie goed draaiend te krijgen. Alleen dan kan de inrichting op een niveau worden gebracht dat aan CPT eisen kan voldoen. De commissie beveelt aan een deskundige in te schakelen om een revitaliseringplan op te stellen.
Positief is het besluit van het JVO tot periodiek en structureel overleg tussen de gevangenisdirecteuren van de landen. De commissie zal in samenwerking met de voortgangscommissie van Curaçao dit platform benutten om in gezamenlijkheid te komen tot een kwaliteits- en borgingsysteem voor het gevangeniswezen.

Uitgangspunt voor beide commissies is, evenals bij de politie, om ideeën en voorstellen met deskundige begeleiding vanuit de organisatie te laten komen. Ook hierbij beogen de commissies faciliterend en stimulerend betrokken zijn.

C. De Landsrecherche

Plan van aanpak uitgevoerd

De Landsrecherche heeft de uitvoering van het plan van aanpak nagenoeg afgerond. De weg van de opbouw van de dienst was lang, doch gestaag; vanaf niets aan het eind van 2010 naar een dienst met goede huisvesting en een kwalitatief goed personeelsbestand eind 2015. De dienst mag boven formatief groeien. Het diensthoofd heeft blijk gegeven alle aspecten van zijn organisatie goed te kunnen behartigen. Bij de landsrecherche is sprake van een stabiele organisatie die op een niveau is waarop het hoort te zijn. Dat is reden voor de commissie om het plan van aanpak van deze dienst als voldoende uitgevoerd te beschouwen. Het advies aan het ministerieel overleg is dit formeel te bekrachtigen.

Ruimer mandaat

Bij deze gelegenheid wil de commissie nogmaals uitdrukkelijk bepleiten dat het hoofd van deze dienst een ruimer mandaat krijgt voor zijn operationele taken, waardoor veel efficiënter en discreter kan worden gewerkt.

Overzicht van aanbevelingen en adviezen

1. De commissie dringt er bij het Ministerieel overleg op aan besluiten te nemen die de voortgang van de uitvoering van de plannen van aanpak bevorderen.

2. Omdat de situatie in de gevangenis zeer precair is adviseert de commissie het ministerieel overleg om het overleg met Nederland over werving van personeel in Nederland spoedig te doen plaatsvinden en tot een goed einde te brengen.

3. De commissie adviseert het ministerieel overleg een externe deskundige een revitaliseringsplan voor de gevangenis op te stellen dat aangeeft op welke wijze en met gebruikmaking van welke middelen een draaiende organisatie in de gevangenis wordt bereikt.

4. De commissie adviseert het ministerieel overleg het plan van aanpak van de landsrecherche als uitgevoerd te verklaren.

5. De commissie adviseert het ministerieel overleg het geactualiseerde inrichtingsplan van de KPSM, waarover door de commissie een gunstig advies is uitgebracht, te bekrachtigen. Daarmee wordt het plan van aanpak voor de KPSM overeenkomstig gewijzigd. Voorts adviseert de commissie met de meeste spoed de functieboeken formeel vast te stellen, zodat personeel definitief in de organisatie kan worden geplaatst.

Uit eerdere rapportages:

A. De commissie geeft het ministerieel overleg in overweging een doorlichting te laten uitvoeren van de politie, gevangenis en landsrecherche op gewenste organisatie en sterkte.

D. De commissie adviseert vast te stellen dat prioriteit bij de uitvoering van de plannen van aanpak dient te liggen en dat uitgaven daarvoor zichtbaar in de begroting van het land worden opgenomen.